

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Obecní policie – prevence kriminality

Bakalářská práce

Municipal police – criminality prevention

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

pplk. Mgr. Renata Jamelská

AUTOR PRÁCE

Tomáš Kouřim

PRAHA

2022

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu přiložené literatury.

Ve Strakoncích 2.2.2022

.....
Tomáš Kouřim

PODĚKOVÁNÍ:

Rád bych poděkoval vedoucí bakalářské práce pplk. Mgr. Renatě Jamelské za cenné rady při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Moje bakalářská práce je zaměřena na historii a vývoj slova prevence. V první části je popsán vývoj a historie policie a obecní policie. Následuje právní úprava a zákony související s chodem a pravomocemi obecních policií všeobecně. V další části je dělení prevence kriminality. Nejobsáhlejší částí bakalářské práce je porovnání města Strakonice a obecní policie Strakonice a vytyčení nejdůležitějších preventivních akcí. Následuje město a obecní policie Písek a Vimperk. V poslední části jsou porovnány a vyhodnoceny jednotlivé preventivní akce a seznámení s organizacemi, se kterými obecní policie potažmo policie ČR ve Strakonicích spolupracují a dohlížejí na preventivní chod města. Závěrem je uvedeno zhodnocení, jakým se města snaží rozšiřovat svoje preventivní záměry.

KLÍČOVÁ SLOVA

obecní policie* historie* prevence* kriminalita* veřejnost* zákon* předpis* kamerový systém* Strakonice*

ANNOTATION

My bachelor thesis is focused on the history and development of the word prevention. The first part describes the development and history of the police and municipal police. This is followed by legislation and laws related to the operation and powers of municipal police in general. The next part is the division of crime prevention. The most comprehensive part of the bachelor's thesis is a comparison of the town of Strakonice and the municipal police of Strakonice and the identification of the most important preventive actions. The town and the municipal police Písek and Vimperk follow. The last part compares and evaluates the individual preventive actions and acquaintances with organizations which the municipal police and the police of the Czech Republic in Strakonice cooperate with and supervise the preventive operation of the city. Finally, an evaluation of how cities are trying to expand their preventive plans is presented.

KEYWORDS

municipal police* history* prevention* criminality* public* law* prescript* camera system* Strakonice*

OBSAH

OBSAH	4
ÚVOD	7
1. HISTORIE POLICIE	9
1.1 VÝVOJ POLICIE A OBECNÍ POLICIE	9
2. PRÁVNÍ PŘEDPISY	12
2.1 ÚSTAVNÍ ZÁKONY	12
2.1.1 Ústava České republiky č. 1/1993	12
2.1.2 Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. (Listina základních práv a svobod)	13
2.2 ZÁKONY	13
2.2.1 Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii; Změna zákona o obecní policii č. 263/2020 ve znění pozdějších předpisů	13
2.2.2 Zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích	14
2.2.3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	14
2.2.4 Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích	15
2.2.5 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR	15
2.2.6 Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání	16
2.2.7 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon	16
2.2.8 Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu; Novelizovaný zákon č. 13/2021 Sb., o zbraních a střelivu	16
2.3 NAŘÍZENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY A VYHLÁŠKY MINISTERSTEV	16
2.3.1 Vyhláška ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii	16
2.3.2 Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 304/2020 Sb., kterou se upravují pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích	17
2.3.3 Nařízení vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii	17
2.4 OSTATNÍ PŘEDPISY	18
3. PREVENCE KRIMINALITY OBECNĚ	19
3.1 POJEM A VÝZNAM PREVENCE KRIMINALITY	20
3.2 DĚLENÍ PREVENCE KRIMINALITY	20
3.3 SOCIÁLNÍ PREVENCE KRIMINALITY	21
3.4 SITUAČNÍ PREVENCE KRIMINALITY	22
4. MĚSTO STRAKONICE	23
4.1 OBECNÍ POLICIE STRAKONICE	23
4.1.1 Přednášky ve školách a besedy se seniory	25
4.1.2 Střežení přechodů pro chodce	27
4.1.3 Akce na dopravních hřištích	28
4.1.4 Kontrola okrsků a sběr injekčních stříkaček, drogy	29
4.1.5 Městský kamerový systém	30
4.1.6 Sociálně vyloučené lokality, bezdomovci	32
4.1.7 Počty strážníků a asistentů prevence kriminality	33
5. MĚSTO PÍSEK	35
5.1 OBECNÍ POLICIE PÍSEK	35
6. MĚSTO VIMPERK	39
6.1 OBECNÍ POLICIE VIMPERK	39
7. POROVNÁNÍ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT JEDNOTLIVÝCH MĚST	43
8. DALŠÍ SUBJEKTY ZABÝVAJÍCÍ SE PREVENČÍ KRIMINALITY	48

ZÁVĚR	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	55
<i>I. Zpravodaj města Strakonice</i>	<i>55</i>
<i>II. Strakonický deník.....</i>	<i>55</i>
PŘÍLOHY	56

ÚVOD

Bakalářskou práci na téma „Obecní policie – prevence kriminality“ jsem si vybral, jelikož jsem povolání strážníka obecní policie ve Strakonících, jejichž jsem i občanem, vykonával po dobu tří let. Není to moc dlouhá doba, ale mé vleklé zdravotní potíže mi bohužel déle neumožnily stoprocentně plnit povinnosti tohoto zaměstnání. S odstupem času mohu tedy nyní, jakožto student Policejní Akademie ČR, poreferovat o této své životní zkušenosti.

Cílem mé práce bylo najít rozdíly ve stejně posuzovaných preventivních akcích měst Strakonice, dále pak Písku a Vimperku. Hlavní metodou použitou při zpracování bakalářské práce bylo porovnávání jednotlivých obecních policií a jejich práce v praxi. Průzkumem jsem zjišťoval jednotlivé parametry, které jsou následně popsány a vyhodnoceny v bodě č. 7 mé bakalářské práce.

Stěžejní pro napsání byla ochota preventivistů poskytnout dostatečné množství materiálů, ze kterých jsem mohl čerpat, a tím pádem i získání mnoha jinak nedostupných informací, a především osobní pohovory, které mě navedly na spoustu zajímavých nápadů. Všechna tato data jsou popsána v přehledu použité literatury a ve zdrojích informací.

Na samotné zpracování bakalářské práce měl zásadní roli fakt, že jsem si vybral povinně volitelný předmět Činnosti obecní policie, díky němuž jsem si přípravou ke zkoušce toto téma oživil. Na výkon práce na Obecní policii Strakonice se mi vybavily mnohé vzpomínky, nabyl jsem tam totiž mnoho zajímavých poznatků a zkušeností z oblasti jejich činností a praktické aplikace vyplývající z příslušných zákonných a podzákonných aktů.

Obecní policie je dle mého názoru velmi důležitou ozbrojenou bezpečnostní složkou, avšak vždy záleží hlavně na daných strážnících, jak svědomitě svoji práci vykonávají a jak je na základě toho vnímá a hodnotí veřejnost. Bohužel pohled veřejnosti na strážníky je ne vždy úplně kladný, občas se to děje například i z důvodu nedostatečné informovanosti o dalších činnostech a povinnostech strážníků. Lidé vnímají pouze to, že pokutují přestupky, rychlou jízdu apod. Práce strážníka přitom zahrnuje velkou řadu dalších povinností a čím více je lidé poznají, tím více to může přispívat ke zlepšení vztahu s veřejností a určitě i s prevencí

kriminality, jelikož občané se pohybují i v místech, kde se zrovna strážníci obecní policie v dané chvíli nenachází. Tím pádem veřejnost pomáhá při odhalování různých forem protiprávních jednání i při předcházení nežádoucím společenským jevům.

Samozřejmě prevence, jakožto hlavní zkoumaný jev mé bakalářské práce, není pouze o obecní policii, kterou jsem již několikrát zmínil. Na prevenci se podílí mnoho dalších složek, jak státních, tak soukromých, o kterých bude v mé bakalářské práci ještě řeč.

Při zpracování bakalářské práce jsem vycházel, jak už bylo řečeno, hlavně ze zkušeností, které jsem nastřádal za dobu působení u obecní policie, a dále z dostupných listinných materiálů a dalších informačních zdrojů, zabývajících se danou problematikou ve Strakonících, Písku, potažmo ve Vimperku.

1. HISTORIE POLICIE

Jednou z bezpečnostních složek státu je policie, jejímž prvotním zaměřením je ochrana veřejného pořádku a udržování určitého systematického řádu. Slovo „polis“ je řeckého původu a překladu znamená obec, město, v přeneseném slova smyslu pak městský stát. Již v dávných dobách si města a spolky tvořily skupiny pro boj na ochranu před nepřítelem a dále zde pak byla ochrana a kontrola vnitřního veřejného pořádku. První zmínky o policejních útvarech pochází právě z jižních států. V Athénách to byli lučištníci, jejichž úkolem bylo konat preventivní služby. V Římě pak prevenci prováděli hasiči, kteří vykonávali službu společnými hlídkami, a městské kohorty. Již zde je zřejmá souvislost slov prevence a policie, která k sobě neodmyslitelně patří. Toto názvosloví se začalo užívat ve Francii koncem 14. století a v Německu a Rakousko-Uhersku koncem 16. a začátkem 17. století. Výraz policie byl označením jak pro pracovní náplň, tak pro samotné výkonné bezpečnostní složky. S postupným pokrokem a rozvojem docházelo k určité pozvolné specializaci a vytváření samostatných sborů. Kompetence si rozdělily zejména dvě bezpečnostní složky. Byly jimi vojsko, které chránilo stát před vnějším nepřítelem a policie, která udržovala pořádek uvnitř státu.¹

1.1 Vývoj policie a obecní policie ²

Na počátku 18. století je zmiňována městská stráž nejen v Praze, ale i v jiných větších městech. Jejím úkolem bylo udržování klidu a čistoty na ulicích, v přilehlém okolí města a provádění kontroly na vstupních branách do měst. Dalším úkolem byla asistence při eskortách vězňů, prevence kontrol na tržištích nebo asistence při popravách. Jako výzbroj používali tehdejší strážníci šavle a pušky. Dalším preventivním opatřením bylo dodržování nočního klidu za pomoci ponocných. Ti dále hlásili každou hodinu čas, aby lidé věděli, v kolik hodin mají jít do práce, jelikož v domácnostech nebylo ještě nástěnných hodin. Dále byli

¹ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Themis, 1997. ISBN 80-858-2152-4.

² MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny obecních policí I.: (jejich odraz v heraldice)*. Praha: Police History, 2004. ISBN 80-864-7726-6.

uvedeni v činnost první strážci, kteří měli za úkol dohlížet na vězně při donucovacích pracích nebo při čištění ulic.

V 19. století došlo k zániku vrchnostenské správy a byla vydána „první právní úprava obecního zřízení“. Vycházela ze zásady, že „základem svobodného státu je svobodná obec“. Byly stanoveny obecní výbory a obecní představenstvo, které bylo složeno ze starosty a obecních radních. Starosta řídil obecní výbor a v některých záležitostech měl samostatnou působnost, např. v řízení místní policie, avšak byl zde ještě pod dohledem okresního úřadu. Oprávněním vlády bylo obcím kdykoli místní policii odejmout a obstarat fungování svými orgány.

Později dochází k nahrazení vojenského policejního sboru civilními bezpečnostními složkami. Policisté se stávají buď státními zaměstnanci, kdy podléhají policejnímu ředitelství, nebo obecními zaměstnanci, a v tomto případě spadají pod příslušné obecní zastupitelstvo.

Zatímco státní policie byla ve jen velkých a významných městech, tak obecní policie byla ustanovena v menších městech či obcích. Počty obecních strážníků a příslušných sborů byly velmi nízké, takže jejich činnost byla velice omezená. Kvůli nepřilíživým výsledkům bylo proto koncem 19. století rozhodnuto o převedení těchto složek pod inspekční dozor četnictva. Existovalo tedy několik sborů s policejními pravomocemi. Policejní úlohu plnilo nadále četnictvo, které bylo hlavním a vojensky organizovaným strážným sborem a orgánem státní správy, dále pak již zmiňovaná státní a obecní policie.

V roce 1935 byly zavedeny v některých městech středních Čech četnické stanice za početního stavu minimálně 20 četníků. Vybaveny byly dvěma automobily, jízdními koly a stálou telefonní službou. Smyslem bylo vytvoření organizace pro rychlé nasazení na území celého okresu. Velitelem stanice byl okresní četnický velitel. Činností služby bylo provádět zákroky i ve venkovských obvodech buď na příkaz představeného okresního úřadu, nebo na žádost některé z venkovských stanic. Pokud nebyli příslušníci stanic vyžádáni k zákrokům, vykonávali objížďky a obchůzky po celém obvodě.

Po roce 1948 došlo ke sloučení do „Sboru národní bezpečnosti“, jehož součástí se stala Státní bezpečnost, zaměřená hlavně na boj proti třídním nepřítelům, a Veřejná bezpečnost, mající na starost obvyklé policejní činnosti

včetně administrativy registru osob, vozidel a zbraní. Ke zrušení SNB došlo po Sametové revoluci v roce 1989.

Od roku 1991, kdy vyšly nové zákony, se setkáváme s novými orgány pod názvy Policie České republiky a Obecní policie, které fungují dodnes.

2. PRÁVNÍ PŘEDPISY

Mezi právní předpisy, jimiž se řídí obecní policie, patří zejména základní pravomoci a kompetence orgánů státu, práva a povinnosti obyvatel a organizace chodu celé společnosti. Těmito právními úpravami se totiž řídí každý demokratický stát. Znalost právních norem a zákonů v oblasti ochrany veřejného práva a pořádku předurčuje předpoklady k pozitivnímu vztahu obecní policie a veřejnosti. Při veškerých úkonech a zákrocích musí tedy strážník postupovat, pokud je to možné, přesně daným způsobem a musí dokonale znát svá práva a povinnosti.

Požadavek právního postavení strážníků při činnosti obecní policie je opodstatněný. Strážníci v mnoha případech zasahují do práv občanů a též mohou za přesně stanovených podmínek omezit osobu na osobní svobodě. Veškerá tato kompetence vychází ze stanov daných zákonem o obecní policii. Nelze ji ale zužovat pouze na problematiku zákona o obecní policii, protože činnost strážníků vychází z právního řádu České republiky. Patří sem následující prameny:

- ústavní zákony
- zákony
- nařízení vlády České republiky a vyhlášky ministerstev
- ostatní předpisy

2.1 Ústavní zákony

2.1.1 Ústava České republiky č. 1/1993

Ústava České republiky je právním předpisem s nejvyšší právní silou a musí být vždy v souladu s ostatními zákony České republiky. Ústava spolu s Listinou základních práv a svobod a ústavními zákony je souhrnem ústavního pořádku České republiky. Je složena z preambule a 8 hlav. K jejímu přijetí došlo dne 16. prosince 1992 a publikována byla ve Sbírce zákonů České republiky.³

³ Ústava České republiky: ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Česká národní rada, 1992. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Z výše uvedeného je zřejmé, že Ústava České republiky je proto naprosto nezbytným základem právní úpravy fungování státu, a to nejen pro činnost obecních a městských policíí.

2.1.2 Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. (Listina základních práv a svobod)

Základní lidská práva jsou v každé demokratické společnosti výjimečná a mají nezastupitelné postavení. Zaručují se všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. V popředí zájmu je tedy občan jako stavební prvek společnosti. Listinou deklarovaná práva a svobody musí být dále prováděny řadou dalších předpisů, které však musí být v souladu jak s Ústavou České republiky, tak i s Listinou základních práv a svobod.

Základní lidská práva jsou: způsobilost mít práva, právo na život, nedotknutelnost osoby a obydlí, právo na důstojnost, čest a jméno, právo vlastnit majetek, svoboda pohybu a pobytu, svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání.⁴

Znalost Listiny základních práv a svobod jsou nápomocny strážníkům v orientaci při realizaci povinností a oprávnění, které jsou jim uloženy zákonem 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Zákony

2.2.1 Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii; Změna zákona o obecní policii č. 263/2020 ve znění pozdějších předpisů

Jedná se o aktualizaci a novelizaci původního zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, a některých paragrafů. Tento zákon o obecní policii se dotýká především rozsahu práv strážníků a aplikace kompetencí svěřených zákonem při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, ale

⁴ Listina základních práv a svobod: Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Předsednictvo České národní rady, 1992. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

jedná se také např. o změny tzv. „nezbytných předpokladů, které musí splňovat fyzická osoba, pokud se chce stát strážníkem obecní policie“.

Tento zákon má pro obecní policii zásadní postavení. Charakterizuje celkově obecní policie, jednotlivé úkoly obecní policie. Právní norma vymezuje i kompetence obecní policie. Dále uděluje práva a povinnosti strážníkům při provádění zákroků, úkonů a v neposlední řadě použití donucovacích prostředků.^{5, 6}

2.2.2 Zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích

Kompetence pro obecní policii vyplývají ze zákona o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Strážníků obecní policie se dotýkají např. ustanovení, která pojednávají o blokovém řízení či sankcích, které lze za přestupek uložit.

V tomto zákoně je mimo jiné specifikováno, kdy se osoba např. dopouští protiprávního jednání, naplňujícího znaky skutkové podstaty přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, přestupku proti státní správě a samosprávě, veřejnému pořádku. Přestupky proti občanskému soužití a majetku. Tyto povinnosti jsou stanoveny zvláštními právními předpisy a mohou být velice různorodé v závislosti na potřebách města řešit konkrétní problematiku, přerůstající únosnost místních záležitostí veřejného pořádku v dané lokalitě. Dá se tedy konstatovat, že určitá věc, která představuje narušení veřejného pořádku v jednom městě, nemusí představovat narušení veřejného pořádku ve městě jiném.⁷

2.2.3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

V zákoně 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích) se uvádí, že do samostatné působnosti obce patří

⁵ Zákon č. 553/1991 Sb.: Zákon České národní rady o obecní policii. In: *Sbírka zákonů*. 1991 Novelizace zákona o Obecní policii č. 263/2020 ve znění pozdějších předpisů §4 bezúhonnost a spolehlivost, §5 odnětí a zánik osvědčení, §6 povinnosti strážníků, §8 odchodné, §10 oprávnění strážníků

⁶ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-455-3.

⁷ Zákon č. 250/2016 Sb.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. In: *Sbírka zákonů*. 2016.

spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Obce v samostatné působnosti vydávají obecně závazné vyhlášky ve věcech patřících do jejich pravomocí. Například záležitosti veřejného pořádku, volné pobíhání psů atd.

Dále je v zákoně o obcích uvedeno, že pokud není zastupitelstvem obce zřízena obecní policie, může zastupitelstvo obce písemně pověřit zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu k plnění úkolů pro zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Takto pověřený zaměstnanec dohlíží na dodržování právních předpisů na ochranu veřejného pořádku, upozorňuje fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a činí opatření k jejich odstranění.⁸

2.2.4 Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Zákon upravuje povinnosti účastníků silničního provozu. Mimo to opravňuje strážníka usměrňovat provoz na pozemních komunikacích v případě, že je to nezbytné pro obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a není-li řízení provozu zajištěno policií.

Dále opravňuje strážníka rozhodovat o odstranění vozidla, je-li překážkou silničního provozu nebo v případě neoprávněného parkování neoznačeného vozidla na parkovišti vyhrazeném pro vozidla označená znakem O1.⁹

2.2.5 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR¹⁰

Tento zákon strážníci využívají v případě součinnosti s Policií ČR, při vymezení kompetencí a efektivní spolupráci mezi obecní a státní policií, zejména při využívání jednotlivých oprávnění.¹¹

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů*. 2000

⁹ Zákon č. 361/2000 Sb.: Zákon o provozu na pozemních komunikacích (o silničním provozu); Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2000.

¹⁰ ŠTEINBACH, Miroslav. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-193-6.

¹¹ Zákon č. 273/2008 Sb.: Zákon o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2008.

2.2.6 Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Další z kompetencí strážníka při plnění jeho úkolů a povinností je i oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven. Na rozdíl od Policie ČR nesmějí strážníci vstupovat do provozoven mimo pracovní dobu a též do míst, kam nesmí vstupovat veřejnost.

Je zřejmé, že se od strážníků vyžadují určité znalosti živnostenského zákona, jako např. co je to živnost, všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti, co je to provozovna, odpovědný zástupce, náležitosti živnostenského listu a koncesní listiny, správní delikty apod.¹²

2.2.7 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon

Trestní zákon je hlavním pramenem trestního práva hmotného, které stanovuje, co je trestným činem a jaký trest za něj lze uložit. Znalost trestně právních norem předurčuje pravomoci strážníků obecní policie zejména v oblasti kvalifikace protiprávních jednání naplňujících znaky jednotlivých skutkových podstat trestných činů.¹³

2.2.8 Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu;

Novelizovaný zákon č. 13/2021 Sb., o zbraních a střelivu

Jedním ze základních předpokladů je i skutečnost, že strážník musí být držitelem zbrojního průkazu pro výkon povolání nebo zaměstnání.¹⁴

2.3 Nařízení vlády České republiky a vyhlášky ministerstev

2.3.1 Vyhláška ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

Tato vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2009 a zabývá se odbornou způsobilostí čekatele a strážníka a zkušebním řádem. Strážník

¹² Zákon č. 455/1991 Sb.: Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: *Sbírka zákonů*. ročník 1991.

¹³ Zákon č. 40/2009 Sb.: Trestní zákon. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2009.

¹⁴ Zákon č. 13/2021 Sb.: Zákon, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2002. 9

musí při ověřování znalostí pro získání osvědčení potřebného k výkonu jeho povolání prokázat znalosti ústavního pořádku České republiky a právní úpravy v oblastech obecní policie, obecního zřízení a okresních úřadů, Policie České republiky, trestního práva, živnostenského podnikání, zbraní a střeliva, přestupků, správního řízení, provozu na pozemních komunikacích a provozování soukromých bezpečnostních činností, a to vše v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie podle zákona. Rozsah zkušebních otázek zajišťuje ministerstvo vnitra ČR stejně jako ostatní organizační záležitosti.¹⁵

2.3.2 Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 304/2020 Sb., kterou se upravují pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích

Tato vyhláška definuje dopravní značky, jejichž nerespektování může strážník řešit blokovou pokutou, nebo použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.¹⁶

2.3.3 Nařízení vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii

Toto nařízení upravuje postup Policie České republiky a její součinnost s obecní policií při ochraně veřejného pořádku, povinnost tuto spolupráci vyhodnocovat a vzájemně se s obecní policií informovat o okolnostech, které mohou ohrozit veřejný pořádek.

Dále toto nařízení stanovuje Policii České republiky povinnost plnění úkolů v rámci místních záležitostí veřejného pořádku samostatně, nebo ve spolupráci s obecní policií, a také minimálně jednou ročně předložit obecní radě písemnou zprávu o stavu veřejného pořádku v obci i s vyhodnocením spolupráce s obecní policií.

¹⁵ Vyhláška č. 418/2008 Sb.: Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2008.

¹⁶ Vyhláška č. 304/2020 Sb.: Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2020.

Toto nařízení ukládá také policejním útvarům, orgánům obcí a obecní policii možnost dohody podrobnější spolupráce při zabezpečování veřejného pořádku s ohledem na místní podmínky.¹⁷

2.4 Ostatní předpisy

S aplikací jednotlivých zákonných kompetencí ze strany obecní policie souvisí i využívání dalších zákonných norem a obecně závazných právních předpisů, jako jsou např. tabákový zákon č. 65/2017 Sb.¹⁸, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů.

Pro výkon služby strážníků obecní policie je také velmi důležitá znalost vyhlášek a nařízení konkrétní obce. Městská policie Strakonice má tedy za úkol dohlížet na dodržování vyhlášek, které jsou schváleny zastupitelstvem Města Strakonice. Jedná se např. o Obecně závaznou vyhlášku města Strakonice o veřejném pořádku, ochraně životního prostředí a vzhledu města¹⁹, která pojednává o užívání veřejného prostranství, o ochraně veřejné zeleně a ovzduší, o dodržování nočního klidu, ale také stanovuje pravidla majitelům psů. Další obecně závaznou vyhláškou je Obecně závazná vyhláška města Strakonice o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství.²⁰ V této vyhlášce je vymezen pojem veřejné prostranství, jsou zde vymezeny omezující opatření a výjimky, a také způsob zajištění kontroly.

¹⁷ Nařízení vlády č. 397/1992 Sb.: Nařízení vlády České republiky, kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. In: *Sbírka zákonů*. ročník 1992.

¹⁸ Zákon č. 65/2017 Sb.: Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2017.

¹⁹ *Obecně závazná vyhláška města Strakonice č. 9/2006 o veřejném pořádku, ochraně životního prostředí a vzhledu města* [online]. [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlasky/ozv_9_2006.pdf

²⁰ *Obecně závazná vyhláška města Strakonice č. 5/2021 o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství* [online]. [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlasky/ozv_5_2021.pdf

3. PREVENCE KRIMINALITY OBECNĚ

Jako hlavní myšlenku při rozvíjení činnosti spojené s prevencí kriminality můžeme použít větu „Je lépe zločinu předcházet, než ho trestat“. Toho se snaží policie držet dodnes.

Jelikož prevence kriminality je vedle ukládání trestů nedílnou součástí trestní politiky demokratického státu, neměla by být přisuzována primárně jako činnost spadající pouze pod policii. Nyní se jedná spíše o aktivity, které směřují ke kontrole a prevenci vedoucí ke snížení kriminality vyvíjené ze strany státních, veřejnoprávních i soukromě právních subjektů. Prevence kriminality se nezaměřuje pouze na samotné potenciální pachatele kriminality, ale i na potencionální oběti trestných činů a zvýšení povědomí o této činnosti pro běžné občany v každodenním životě. Prevence kriminality se snaží motivovat inkriminovanou část populace k lepšímu využití svého volného času a snížit tak zájem páchat trestnou činnost.

Jednu z hlavních rolí zde sehrává stát a jednotlivé složky veřejné moci, tyto subjekty vytváří příznivé pracovní podmínky a možnosti uplatnění osob motivovaných k poctivé práci. V těchto aktivitách používá spíše metody nerepresivního charakteru. Nezaměstnanost patří mezi hlavní rizikové faktory vzniku kriminality a páčání trestné činnosti, následně je to neochota pracovat. Dalším faktorem vidíme např. sociálně patologické prostředí, alkoholismus a drogovou závislost, ty mohou mít původ v „závadových“ partách, které jsou dnes problémem převážně v městských aglomeracích. Na recidivu pachatelů trestných činů má také vliv násilí a brutalita v médiích a počítačových hrách a v neposlední řadě nedostatečné možnosti, jak vhodně trávit volný čas.

Kriminalita a negativní jevy jsou do jisté míry podmíněny prostředím a životní úrovní. Tedy tam, kde je vysoká nezaměstnanost a sociálně nepřizpůsobivé skupiny obyvatel, je ve větší míře páčána kriminální činnost.^{21, 22}

²¹ VEČERKA, Kazimír a kol. *Prevence kriminality v teorii a praxi*. Praha: OPK, odbor prevence kriminality MVČR, 1997

²² SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. ISBN 978-80-7556-009-4.

3.1 Pojem a význam prevence kriminality

Prevence kriminality je činnost, která spočívá v plnění stanovených úkolů společností a státu při preventivní ochraně občanů před kriminalitou. Jedná se především o omezování trestné činnosti na velkém území.

Kriminalita se omezuje buďto prostřednictvím represivních (potlačujících trestnou činnost) nebo preventivních (předcházejících trestné činnosti) strategií. Tyto skupiny se obě vzájemně doplňují. Při účinné prevenci se snižuje potřeba represe a opět represe zpětně pozitivně posiluje prevenci. V našich podmínkách ve společnosti jsou jednoznačně převažující přístupy represivního chování bez výrazných prvků preventivních. Dokonalou prevencí je eliminace trestné činnosti ještě před jejím započítáním nebo před dalším průběhem. Do prevence kriminality tak náleží veškeré aktivity směřující k předcházení páchaní trestných činů, k snižování jejich výskytu cestou zamezení páchaní nebo neutralizací příčin a podmínek vzniku trestných činů. Hlavním cílem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality.²³

3.2 Dělení prevence kriminality

Prevence kriminality se dělí na prevenci primární, sekundární a terciální. Primární prevence je směřována k samotnému předejití kriminálního chování, jedná se tedy o odstranění podnětů v prostředí a společnosti v samém začátku. Určité přísloví mluví o tom, že příležitost dělá zloděje. Mnohdy právě vhodné faktory v dané situaci mají za následek chování, které by jinak nevzniklo. Jedním z častých jevů kriminality je anonymita a uvědomění si náročnosti dosáhnout prokázání protiprávního jednání ze strany dozorčích orgánů, jako jsou městská policie, státní policie, soudy či jiné správní úřady.²⁴

- **Primární** prevence zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na celou škálu veřejnosti. Hlavní úsilí této činnosti je věnováno dětem a mládeži, nejčastěji formou vyplnění

²³ NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-376-8.

²⁴ PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality: skripta určená studentům veřejnoprávních akademií a vyšších odborných škol a posluchačům rekvalifikačních kurzů bezpečnostně-právního studia*. Praha: Armex, 1999. ISBN 80-862-4403-2.

jejich volného času sportem. Velmi důležitá část primární prevence je ve školství a rodině, která by měla mít za úkol předkládání odpovídajících informací, seznámení se s trestní odpovědností a v neposlední řadě tvorbu volnočasových aktivit.

- **Sekundární** prevence se zabývá prací s rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž se dá důvodně předpokládat, že se mohou dříve nebo později stát pachateli nebo i oběťmi trestné činnosti. Jedná se o skupiny sociálně vyloučených ze společnosti, drogově závislé, alkoholiky, gamblery, osoby „pěstující“ záškoláctví, vandalismus, dlouhodobě nezaměstnané, sociálně nepřizpůsobivé aj.
- **Terciární** prevence se zaměřuje na resocializaci již kriminálně narušených osob, tedy jejich návrat do normálně fungující společnosti. Jedná se o jejich pracovní uplatnění, rekvalifikace pracovního oboru, sociální a rodinné poradenství, pomoc při získávání bydlení. Snahou je tedy dosáhnout cíle, kdy se takový jedinec navrátí do běžné populace a nebude mít potřebu se vracet k páčání kriminální činnosti, tedy recidivě.

3.3 Sociální prevence kriminality

Socializace neboli začlenění jedince do společnosti, nalezení dobrých mravů, které jsou zaměřené na změnu nepříznivých ekonomických a společenských podmínek, se považují za klíčové úkoly předcházení páčání trestné činnosti. Označení sociální prevence je právě zaměření na chování potencionálního pachatele trestné činnosti.

Zde je zřejmé, že prevence jako taková by měla vycházet již z výchovy dítěte v rodině. Bohužel v dnešní hektické době je tato forma velmi opomíjena a děti se vyvíjí samostatně na úkor vztahů v rodinném kruhu. Významné jsou neúspěchy ve škole a v zaměstnání, kdy do určité míry dochází ke zklamání. Dětskou kriminalitu chápeme jako selhání výchovných procesů. Předpoklad vedoucí k poklesu kriminality je dosažení zlepšení v oblasti plnění funkce rodiny, školství, bydlení, zaměstnanosti, zdravotnictví či volného času. Nejvýznamnější úlohu z nich má právě již zmiňovaná rodina.

Sociální prevence se nejvíce spojuje s kriminalitou mládeže. Nezbytně se zaměřuje na mladé lidi a děti, jelikož převážně ti jsou předmětem socializace. Většina dospělých pachatelů totiž začíná páchat trestnou činnost již v mladém věku. Prevence by tedy měla u rizikových dětí začít v co nejranějším stádiu s cílem dosáhnout nápravy jejich chování, než se začnou skutečně dopouštět trestné činnosti. Také by se měla zaměřit na změny „rizikových“ struktur ve společnosti, jelikož ty právě mohou mít na socializaci lidí negativní vliv a tím i zvyšovat riziko, že by se z nich v pozdější době mohli stát pachatelé trestných činů. Právě sféra rodiny, školy, práce, zaměstnání či volného času se považuje za klíčové oblasti rozvíjení preventivních aktivit v rámci sociální prevence kriminality. Již několikrát zmiňovaná rodina má klíčový význam v prevenci kriminality, jelikož je nejdůležitějším prostředím, v němž probíhají procesy socializace a sociální integrace. Rozhodujícím činitelem prevence kriminality je právě schopnost rodiny účinně fungovat. Nejvíce rizikové jsou vnitřně rozvrácené rodiny a rodiny s podprůměrnou kulturní a vzdělanostní úrovní spadající do úrovně sekundární a terciální sociální prevence. Dalším výchovným ukazatelem rizikovosti jsou školy a přístup učitelů.²⁵

3.4 Situační prevence kriminality

Touto prevencí se rozumí zaměření na určitý druh kriminality. Snaží se předcházet a omezovat zdroj kriminality. Hlavním cílem je předcházení majetkové trestné činnosti, kde se zaměřuje na přesné místo, čas a okolnosti, které by mohly být původcem těchto jevů. Mezi ochranné prvky patří zejména kamerový systém, situační hlídky, ale určitě i obezřetnost fyzických osob a dokonalé a kvalitní zabezpečení jejich majetku.

²⁵ SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. ISBN 978-80-7556-009-4.

4. MĚSTO STRAKONICE

Město Strakonice, situované na soutoku řek Otavy a Volyňky, najdeme v Jihočeském kraji, necelých 60 km jihozápadně od Českých Budějovic. Město čítá přes 22 tisíc obyvatel, jejichž počet se postupně lehce snižuje. Rozloha, do níž započítávám 8 městských částí, je 3468 ha.²⁶

Hlavní dominantou města je strakonický hrad, jenž byl vybudován rodem Bavorů ve 13. století. Strakonice jsou také známé díky pořádání Mezinárodního dudáckého festivalu, který se koná každé dva roky v srpnu. Za zmínku stojí i Měšťanský pivovar Dudák, založený roku 1649, firma ČZ, která v minulosti proslula výrobou zbraní a motocyklů, nebo bývalá firma Fezko.

4.1 Obecní policie Strakonice

Obecní policie Strakonice byla zřízena obecně závaznou vyhláškou města²⁷ v roce 1992, a to především k zajištění veřejného pořádku a eliminaci rušení nočního klidu. Dále na tuto činnost navazovaly další pravomoci a opatření včetně opatření preventivních. Významným počinem bylo v roce 2003 instalování a spuštění kamerového systému ke kontrole a monitoringu města. Velkou výhodou tohoto systému je, že funguje jak pro obecní policii, tak pro Policii ČR, obě dvě složky ho mohou nezávisle na sobě ovládat a kontrolovat. Je zřejmé, že toto byl výrazný krok k lepší kontrole a prevenci kriminality. Není to však v souvislosti s prevencí věc jediná. Prevence byla a je složitým a dlouhodobým procesem, na kterém se kromě obecní policie podílí celá řada dalších subjektů veřejné správy, a dnes dokonce i soukromé instituce. Prevence zahrnuje tvorbu a aplikaci sociálních opatření, staví na zkušenostech, a také informuje veřejnost o možnostech ochrany před trestnou činností.

Plán prevence kriminality pro město Strakonice je vytvářen vždy na delší časové období. Na jeho přípravě se podílí členové pracovní skupiny pro prevenci kriminality. Vytvoření plánu prevence kriminality je jednou z podmínek, kterou je

²⁶ *Město Strakonice* [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z:

<https://www.strakonice.eu/content/poloha>

²⁷ *OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA: města Strakonice č. 1/1992 o Městské policii* [online].

12.1.1992 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z:

https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlasiky/ozv_1_1992.pdf

nezbytné splnit, aby město mohlo žádat o státní dotace v oblasti prevence kriminality.

Města Jihočeského kraje nejsou žádnou výjimkou v páchání trestné činnosti. Proto se nastavují, pokud možno, nejlepší preventivní opatření s jasným cílem, a to odstranit nežádoucí negativní jevy, problémy a rizika, nebo je alespoň v maximální míře eliminovat. Hlavním cílem plánu prevence kriminality je zvýšit pocit bezpečí občanů ve městě, předcházet vzniku kriminálního chování, snížit míru a závažnost protiprávního jednání a zvýšit právní vědomí občanů. Týká se to i subjektů veřejné správy, jejichž společným zájmem je prevence kriminality v jejím komplexním významu. Plán vždy kopíruje současný stav prevence v oblasti kriminality a v sociálně demografické oblasti. Město si vytváří tzv. bezpečnostní analýzu, kterou rozděluje na tři hlavní skupiny faktorů. Prvním je tzv. protiprávní analýza, která se zabývá daty ze zdrojů Policie ČR, městské policie a městského úřadu z let minulých. Týká se zejména trestné činnosti a přestupků. Druhou skupinou jsou údaje Sociálního odboru Městského úřadu Strakonice a Úřadu práce Strakonice. Ty se věnují především dávkám hmotné nouze a státní sociální podpory, nezaměstnanosti a sociálně vyloučeným lokalitám. Třetí skupinou jsou údaje institucí, jež se více či méně podílejí na prevenci kriminality. V analýze se nachází konkrétní složení pracovní skupiny pro prevenci kriminality. Dále jsou zde uvedeny hlavní subjekty veřejné správy zabývající se prevencí kriminality, ale také školská zařízení či služby sociální prevence.

V rámci těchto priorit jsou navržena opatření spolu s konkrétními výstupy. Určení priorit by mělo usnadnit činnosti institucí v oblasti prevence kriminality a pomoci ke snazší orientaci v této problematice na úrovni města Strakonice. Stanovení těchto záchytných bodů by mělo zefektivnit a také zprůhlednit jak samotnou aplikaci konkrétních opatření, tak jejich financování.

Mým úkolem bylo najít a vybrat společně s preventisty nejen strakonické obecní policie, ale i z Obecní policie Písek a Obecní policie Vimperk společná témata, na která se nejvíce zaměřují a která jsou stěžejní pro jejich preventivní akce. Společným úsilím jsme vybrali sedm preventivních opatření, která jsou pro uvedená města velmi důležitá. Níže se je pokusím popsat a porovnat rozdíly i metody v přístupu v jednotlivých městech. Dále nastíním též vyhodnocení u jednotlivých obecních policií.

Město Strakonice se drží hesla „Moje ulice – můj strážník“.

4.1.1 Přednášky ve školách a besedy se seniory

Při prevenci kriminality, ale i předcházení dopravním nehodám a vůbec bezpečnému chování v silničním provozu je velmi důležité věnovat se zejména dětem a mládeži. Proto na první místo výčtu důležitých preventivních akcí zařazují přednášky a besedy ve školách a školkách.

Myslím, že přednášky pro děti a mládež, jsou-li erudovaně a zábavnou formou prováděny, jsou tou nejlepší prevencí, jaká může v dětské mysli utkvět. Nesmazatelně se dětem zapíše do jejich hlaviček vše, co uvidí a uslyší. Tyto přednášky jsou samozřejmě rozděleny podle věku dětí. Začínat lze již v mateřských školách, zde je nutno zaměřovat se zejména na hravou stránku dětí, aby byla upoutána a udržena jejich pozornost. A samozřejmě volba takové formy, která bude pro malé děti srozumitelná. Následují mladší žáci, první stupeň základní školy, věkově cca do 11 let, což odpovídá žákům do páté třídy. Zde je vidět při prezentacích policie obrovská zvědavost a pozornost. Děti jsou seznamovány s chodem obecní policie, ale hlavně jak se mají chovat při určitých životních situacích. To je jedna z nejdůležitějších věcí. Vysvětlují se jim základy, jakým způsobem postupovat, když například najdou na vycházkách nebo na pískovištích injekční stříkačky, že na ně nesmí sahat, ale zavolat dospělou osobu, nebo v dnešní době mobilním telefonem linku 156. Dále pokud by je oslovila neznámá osoba na ulici, tak raději jít pryč, popřípadě volat o pomoc nejbližší kamarády, pokud by se osoba něčeho dožadovala, nebo rovnou utíkat. Také je dětem řečeno, jak se pohybovat při cestě do školy a zpět. U těchto dětí se výborně osvědčuje tzv. hraní rolí, kdy se žáci sami zapojují do modelových situací a navrhují a předvádí správné způsoby jejich řešení. Pro starší ročníky, což odpovídá druhému stupni základní školy, lze již uvádět odbornější věci, předkládat konkrétnější situace. Ve vyšších ročnících, případně na středních školách, se tyto akce zaměřují zejména na kriminalitu spojenou s požitím alkoholických nápojů, drogami a sexualitou.

Nyní se pokusím ještě konkrétněji uvést akce tohoto typu, které probíhají ve Strakonících a byly mi přiblíženy nejen preventistkou, jakožto osobou, která

osvětu provádí, ale získal jsem i pohled z druhé strany na základě rozhovorů se svými dcerami ve věku 10, 14 a 17 let.

Ve Strakonících je poslední tři roky nastolena úzká spolupráce preventistek obecní a státní policie. Veškeré preventivní besedy ve školách a mateřských školách ve městě provádějí preventistky společně. Funguje to velmi dobře. Obě se doplňují a rady do života koření reálnými případy, které se na Strakonicku staly nebo dějí. V prvních a druhých třídách, kde se zaměřují zejména na bezpečnost v provozu, mohou děti za asistence preventistek fakticky zkoušet, jestli dobře přechází přes přechod – tato sekce prevence je doplněna o případy, kdy řidiči srazili děti. Už od takto útlého věku upozorňují preventistky na nebezpečí drog, zejména na použité injekční stříkačky a jehly, které mohou děti v terénu najít. Nutno podotknout, že v posledních třech letech to byli právě školáci, kteří volali na linku 156, že našli použitou stříkačku. Bohužel už od třetí třídy se preventistky musí zaměřovat na šikanu a kyberšikanu. Byť by to tak nemělo být, většina dětí od druhé třídy (šokující zjištění) ujíždí na sociálních sítích a často přiznají, že rodiče jim jejich práci na sociální síti nekontrolují. Na úrodnou půdu (snad) pak dopadají reálné příběhy dívek ze Strakonicka, které zaslaly své nahé fotografie údajným „milým“ nebo klukům, kteří se jim líbí, a šetřila to kriminální služba. Preventistky ze Strakonice se ovšem nevěnují jen dětem. Za sebou mají řadu besed pro seniory, dokonce s kulturním zážitkem. Připravily pro ně už dvakrát setkání (zdarma) v Rytířském sále na hradě s divadelním představením, kdy místní ochotníci nacvičili divadelní skeče podle policejních příběhů aktuálních v daném roce. Nutno podotknout, že podle zdrojů Policie ČR Strakonice díky této preventivní masáži seniorů rapidně ubylo trestných činů a přečinů páchaných na starých lidech. Bavíme se v tomto případě o fyzických kauzách – falešných elektrikářích, plynařích, podomních prodejcích a podobně. Jejich počet se skutečně eliminoval. Nastupuje však trestná činnost nové generace, a to je kyber problematika, s níž si často důvěřiví senioři nevědí rady. Na to se budou preventistky aktuálně zaměřovat.

Obr. 1: Už prvňáčci by měli vědět, kde číhá nebezpečí ²⁸

4.1.2 Střežení přechodů pro chodce

Zde se dá říci, že co přechod pro chodce, to stejný strážník. Ve všech pracovních dnech v ranních hodinách jsou strážníci obecní policie spolu s preventivistou na všech významných přechodech pro chodce u škol a v samozřejmě na dalších místech, kudy směřují cesty dětí školou povinných do školních zařízení. Každý strážník má přidělen svůj přechod, kde v rámci pravomocí zastaví dopravu, pokud to situace vyžaduje, aby děti bezpečně přešly vozovku. Osobně jsem se na této činnosti podílel při práci na obecní policii jako strážník. Musím z vlastní praxe říci, že člověk musel bedlivě sledovat chování dětí. Ty malé byly většinou pozorné a sledovaly, kdy zastavím dopravu a dám jim signál k bezpečnému přejití vozovky. Navíc jsem je upozorňoval, že se vždy musí rozhlédnout na obě strany a nejlépe navázat kontakt s řidičem, aby viděly, že je opravdu bezpečné přecházet. U starších to bylo již horší, jelikož ty si myslely, že je nic nemůže ohrozit. Nejednou jsem zasahoval, kdy s knihou v ruce a sluchátky na uších vůbec netušily, že již vstupují do vozovky a měly by se rozhlédnout. Vše dělají tak nějak automaticky. Bohužel často špatně.

²⁸ Už prvňáčci by měli vědět, kde číhá nebezpečí. <http://www.mpstrakonice.cz/> [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/u%C5%BE-prv%C5%88%C3%A1%C4%8Dci-m%C4%9Bli-v%C4%9Bd%C4%9Bt-kde-%C4%8D%C3%ADh%C3%A1-nebezpe%C4%8D%C3%AD>

4.1.3 Akce na dopravních hřištích

Jde o další z řady výborných preventivních akcí, která připravuje děti a mládež na vstup nebo spíše vjezd do dopravy a učí je znát a dodržovat pravidla bezpečnosti silničního provozu. Opět mohu z vlastní zkušenosti zmínit obrovskou chuť dětí spolupracovat a učit se, jak postupovat v dopravních situacích. Součástí těchto akcí bývá též seznámení dětí s věcmi a prostředky, které ke své práci využívá obecní policie, jako auta, vysílačky, donucovací prostředky a další vybavení. Nejvíce děti zajímají majáky a houkačky na služebních vozidlech a komunikace vysílačkou.

Obrovskou výhodou těchto hřišť je navození dopravních situací jako za skutečného provozu. Tyto prostory mají vlastní křižovatky, semaforey, dopravní značky a přechody pro chodce. Děti si vyzkouší opravdový dopravní stav jako ve skutečnosti. Menší děti opět vítají situaci, kdy se rozdělí na policisty a účastníky silničního provozu a „policisté“ s pomocí preventistek a strážníků sledují své kamarády, zastavují je, udělují jim pokuty a podobně. Tyto akce se konají minimálně dvakrát ročně. Po celodenním zápolení se střídajícími se školami jsou prý preventistky obvykle „vyřízené“, ale zájem dětí jim dodává chuť do další práce.

Obr. 2: **Dopravní chaos na hřišti. Byla to bombastická akce!** ²⁹

²⁹ Dopravní chaos na hřišti. Byla to bombastická akce!. <http://www.mpstrakonice.cz/> [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/dopravn%C3%AD-chaos-na-h%C5%99i%C5%A1ti-byla-bombastick%C3%A1-akce>

Na akcích této podobných obecní policie často spolupracuje i s dalšími složkami. Téměř vždy je to Policie ČR, někdy též hasiči nebo Armáda České republiky. A v neposlední řadě nesmíme zapomenout na záchranáře. Když se to povede a na podobné akci zejména pro mladší děti se objeví vozidlo rychlé záchranné služby, děti jsou nadšeny a mnohem lépe pak vstřebávají informace o tom, co se vše může na silnicích stát a jak se tomu vyvarovat.

4.1.4 Kontrola okrsků a sběr injekčních stříkaček, drogy

Každý policista nebo strážník obecní policie má přidělen svůj tzv. okrsek (část města), kde hlavním úkolem je preventivní kontrola tohoto území. Město Strakonice je rozděleno na dvě hlavní části – levý a pravý břeh Otavy. Dále je pak rozděleno na sektory, kdy každý strážník má svůj vlastní sektor, ve kterém si hlídá veřejný pořádek. Dalším z úkolů je vědět, kdo se tam pohybuje, případně přistěhoval. Jde hlavně o kontakt s osobami v tomto sektoru žijícími. Bohužel se v některých těchto sektorech najde vše, co lidé vyhodí nebo nepotřebují. Tyto černé skládky se musí co nejrychleji likvidovat za součinnosti technických služeb. Nemalým problémem je nalezení množství injekčních stříkaček, ať už náhodně, nebo při preventivních akcích JEHLA zaměřených pouze na tuto kontrolu. Těchto akcí v posledních letech přibývá. A míst, kde se stříkačky vyskytují, bohužel též. Největší problém je to na dětských hřištích, jelikož malé děti vezmou do svých ručiček vše, co se jim zdá zajímavé, a bohužel jejich maminky ani nejsou schopny reagovat. Kdo měl děti, ví, o čem mluvím. Obecní policie Strakonice pravidelně kontroluje veškerá dětská hřiště, bohužel i tak je mnoho hlášení na linku 156 o potvrzeném nalezení buď jehel, nebo i dalšího nežádoucího materiálu.

Ve Strakonici se velmi osvědčil také Revolution Train – protidrogový vlak Nadace Nové Česko, který tu byl už dvakrát na návštěvě a který v roce 2022 (po covidové pauze) přijede opět. Protidrogový vlak je nejen v Evropě, ale i u nás významným projektem s mnoha oceněními za nejlepší prevenci zaměřenou proti drogám. Bohužel v České republice stále naráží na lobby ostatních neziskových organizací, které práci s drogově závislými a následnou prevencí nemají propracovanou a nestojí tak ani za řeč. Podle osobního soudu preventistky MP Strakonice je řada takových organizací pouze ždímačkou na dotační peníze, aniž

by byl vidět výsledek. Město Strakonice je projektu protidrogového vlaku nakloněno a zastupitelstvo schvaluje částku 138 000 korun na jednodenní přístavení na nádraží v plné výši. Tím, že všechny šesté ročníky ze všech ZŠ ve městě projdou vlakem, nekončí práce pro preventistky. Po půl roce následuje v téže třídách následný program zaměřený na trestné činy, které drogově závislí mohou postupně páchat a také páchají (i v tomto směru používají preventistky řadu skutečných případů ze Strakonicka, a dokonce i verdikty soudu z hlavních líčení, kterých se účastnily). Že toto je cesta správným směrem potvrdil i názor mé dcery, která ve věku 15 let protidrogový vlak navštívila a ohodnotila tak, že to bylo to nejzajímavější, co zatím o drogách viděla a slyšela.

4.1.5 Městský kamerový systém

Nedílnou a řekl bych jednou z nejdůležitějších součástí práce strážníků a policistů je kamerový systém měst. Město Strakonice začalo s I. etapou budování kamerového systému v roce 2003. K tomuto kroku bylo přistoupeno na základě novelizace zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kdy je podle tohoto zákona městská policie oficiálně zmocněna pořizovat z míst veřejně přístupných zvukové, obrazové a jiné záznamy.

Na služebně městské policie vzniklo monitorovací pracoviště, které ovládá vždy strážník stálé služby. Je využíváno pro kontrolní činnost, vyhodnocování práce městské policie a získávání poznatků pro řešení událostí Policie ČR.

Tento systém je schopen automaticky zaznamenat chování jak dopravy ve městech, ale i počínání lidí. Samozřejmě záleží na pokrytí daného místa, také na nastavení bodů snímaných buďto automaticky, nebo manuálně. V současné době je na stálou službu Městské policie Strakonice napojeno 24 kamer, které monitorují aktuální situaci ve městě 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Je sem nasměrováno 17 kamerových bodů stálých, 2 kamerové body přenosné a 5 kamer zachycuje dění z autobusového nádraží. Pokrývají v podstatě většinu města. Vzhledem k tomu, že není v silách operačního pracovníka neustále pozorovat monitory, a ještě zvedat telefony na lince 156, bylo rozhodnuto nejít cestou kvantity, tedy nenavyšovat počty kamerových bodů, ale jít cestou modernizace těch stávajících, a zejména pak cestou zefektivnění práce s kamerovým systémem prostřednictvím inteligentních funkcí městského kamerového systému.

Novou funkcí v kamerovém systému bude detekce pohybu. V praxi to znamená, že strážník bude s městským kamerovým systémem pracovat při denních směnách v normálním režimu, tzn. že bude pracovat se systémem buď manuálně, nebo si nastaví režim automatického kontrolování jednotlivých bodů v daném úseku. V noci pak přepne režim u jednotlivých kamerových bodů na režim detekce pohybu a systém ho sám upozorní na pohyb v kontrolovaném úseku. Kamerové systémy produkují obrovské množství obrazových dat, které nelze vždy vyhodnocovat prostřednictvím lidských zdrojů. Proto je důležité nějakým způsobem filtrovat toto velké množství událostí a k tomu bude sloužit video tzv. analytické funkce. Algoritmus video analýzy bude permanentně vyhodnocovat obraz kamer a automaticky upozorní operátora na kritické situace.

Nahrávky jsou k dispozici 9 dní zpětně a jsou využívány pro příslušné orgány jako důkazní materiál. Kamerový systém je udržován a provozován z prostředků rozpočtu města. Za dobu provozu jsou prováděny potřebné opravy, některé výměny kamer a kompletní obnova všech monitorů. Jednou ročně navíc systém prochází pravidelnou revizí.

Obr. 3: Kamerový systém MP Strakonice ³⁰

³⁰ Zdroj: osobní materiály autora

4.1.6 Sociálně vyloučené lokality, bezdomovci

Mezi jedny z největších úskalí chodu měst patří vyloučené lokality a lidé v těchto lokalitách žijící. Vynaložené náklady městských úřadů jsou opravdu obrovské. Samozřejmě se města s tímto neduhem snaží bojovat, bohužel je to ale vždy o lidech, které v těchto lokalitách nebo staveních bydlí. Jde spíše o lidi nepřizpůsobivé. Ne všichni jsou tento typ lidí, ale většina ano. Každý strážník může potvrdit, že výjezdů na místa tohoto typu je obrovské množství. Ať už kvůli rušení nočního klidu³¹, domácímu násilí, tak i znečišťování veřejného pořádku. Nejvíce však dochází k ničení městského majetku.

V těchto lokalitách mohu ze své praxe nejvíce využít slovo prevence. Myslím, že nebyla služba, kdybychom ve dne nebo v noci nejeli na tato místa ať už preventivně, nebo po nahlášeném výjezdu z důvodu výtržnictví, rušení nočního klidu nebo rvačky.

Sociálně vyloučené lokality lze charakterizovat jako místa, kde žijí jedinci považovaní za sociálně vyloučené. V České republice jsou spojovány s lokalitami vyšší koncentrace občanů romské menšiny. Jsou závislí na sociálních dávkách, dlouhodobě nezaměstnaní a většinou bez pracovních návyků.

Dalším obrovským problémem měst jsou bezdomovci, kteří jsou úzce provázáni s těmito lokalitami, jelikož v nemalé míře jim lidé umožňují přespávat v domech, chodbách a sklepech nacházející se v těchto lokalitách. Nescetněkrát jsem byl jako strážník přítomen vyhoštění bezdomovců z budov. Nepřál bych nikomu nesnesitelný zápach a nepořádek, který je schopná jedna osoba udělat během nočních hodin. Proto se nemůžeme divit, že se jich ostatní lidé straní. Dalším problémem jsou drobné krádeže a popíjení alkoholu u obchodů s potravinami typu večerka. Opět se zde setkáváme se shlukováním těchto osob, které nemají stanovenou žádnou dobu spánku, nechodí do práce, takže jim nevádí, že se je strážníci obecní policie pokouší přinutit opustit tato veřejná prostranství. Je s podivem, kde berou peníze na nákupy, když ani nejsou schopni za přešupek zaplatit pokutu.

³¹ *OBECE ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA: města Strakonice č. 7/2016 o nočním klidu* [online]. 14.12.2016 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlaskey/ozv_7_2016.pdf

4.1.7 Počty strážníků a asistentů prevence kriminality

Nejdůležitější prevencí je vždy člověk (strážník), osobní kontakt a místní znalost. Jako platí heslo pro bezpečnost při provozu na pozemních komunikacích „Vidět a být viděn“, u strážníků to platí dvojnásob. Kde jsou strážníci, lidé si to pamatují a podle toho se také chovají. Všichni strážníci obecní policie bez ohledu na další činnost vykonávají prevenci, a to neustále. Je to dáno uniformou, vystupováním, ale hlavně pravomocí. Rovněž jim jsou hojně nápomocni asistenti prevence kriminality, jejichž výběr a přijetí na tuto pracovní pozici byl z řad osob ze sociálně vyloučených lokalit. Díky tomu dochází k vylepšení komunikace s těmito lokalitami i lepšímu přijímání policie jejich obyvateli. Každá obec má určitý počet těchto asistentů. Projekt APK, probíhající od roku 2014, je součástí Plánu prevence města Strakonice. Hlavní cíl je jasný – zvýšit pocit bezpečí občanů, pokusit se o snížení počtu přestupků proti veřejnému pořádku a občanskému soužití, preventivně působit nejen v rizikových oblastech města.

Jak už bylo řečeno, APK velmi úzce spolupracují se strážníky, jejich působení ve městě je ale přínosem i pro Policii ČR. Jejich poznatky zpracované v záznamech jsou poskytovány sociálnímu odboru, poznatky z ulic města – komunikační závady, se předávají k okamžitému řešení společnosti Technické služby Strakonice. Město Strakonice tento projekt podpořilo a podporuje z důvodu snahy o lepší komunikaci mezi komunitami, vzájemného respektu mezi obyvateli a také snazšímu řešení některých dlouhodobě přetrvávajících problémů v komunitách ohrožených sociálním vyloučením. Celkově projekt přinesl lepší ochranu osob a majetku a dodržování vyhlášek a nařízení města. APK mimo jiné provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejném prostranství, hlídají přechody u škol a po vyučování monitorují dění před školami. V prosinci se aktivně zapojují do akce hlídání marketů a parkovišť před nimi, kde preventivně působí, aby nedocházelo ke krádežím. Město uvažuje v novém dotačním období o rozšíření APK na celkem čtyři členy (dva noví asistenti).

Obr. 4: Letní kampaň asistentů. Najdete lupiče nebo omalovánky? ³²

³² Letní kampaň asistentů. Najdete lupiče nebo omalovánky?. <http://www.mpstrakonice.cz/> [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/letn%C3%AD-kampa%C5%88-asistent%C5%AF-najdete-lupi%C4%8De-nebo-omalov%C3%A1nky>

5. MĚSTO PÍSEK

Královské město Písek nalezneme 20 km od Strakonice a 44 km od krajského města Českých Budějovic. Počet obyvatel města překročil 30 tisíc a dá se očekávat pokračování tohoto trendu, přestože před cca 30 lety měl Písek téměř stejně obyvatel jako Strakonice. Po revoluci byla v Písku vytvořena silná průmyslová zóna, což začalo přitahovat nové lidi, přičemž ve Strakonici došlo a dochází k jevu přesně opačnému, takže se již rozdíl měst co do počtu obyvatel začíná blížit 10 tisícům. Rozloha města Písek pak činí 6323 ha.

Písek je historické město, z pamětihodností můžu jmenovat například Kamenný most přes řeku Otavu, zvaný též jelení, který je nejstarším dochovaným kamenným mostem v České republice.³³

5.1 Obecní policie Písek

Obecní policie Písek byla zřízena obecně závaznou vyhláškou³⁴ města v roce 1992. Cílem bylo a je především zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti města. Při této činnosti opět úzce spolupracuje s Policií ČR.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku obecní policie zejména přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, podílí se na dohledu bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku, podílí se na prevenci kriminality v obci, provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci, odhaluje přestupky a jiné správní delikty jejíž projednávání je v působnosti obce. Obecní policie Písek zajišťuje službu nepřetržitě po celých 24 hodin. Vykonávána je formou pochůzkové hlídkové služby a monitoringem pomocí kamerového systému. Zástupci obecní policie již řadu let provádějí ve městě Písku cíleně zaměřenou přednáškovou činnost na zvýšení právního vědomí, prevenci kriminality a prevenci ostatních sociálně patologických jevů. Přednášky a besedy se ucelily

³³ *Město Písek* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.mesto-pisek.cz/>

³⁴ *Obecně závazná vyhláška č. 2/1992 o Městské policii* [online]. 1.2.1992 [cit. 2022-01-31]. Dostupné z: https://www.mesto-pisek.cz/assets/File.ashx?id_org=12075&id_dokumenty

do dlouhodobé koncepce preventivního působení. Jsou rozděleny na témata určená pro mateřské školy, první a druhý stupeň ZŠ, ostatní mládež a seniory. Besedy a přednášky se týkají především trestní odpovědnosti dětí a mládeže, drog, krádeží, ublížení na zdraví, silniční dopravy, protiprávního jednání, ochrany objektů, osobní obrany, spolupráce s policií a mnoha dalších témat týkajících se bezpečí obyvatel. Také se účastní přednášek a besed pro děti a mládež na letních dětských táborech s programem souvisejícím s kriminalitou mládeže.

Další z preventivních akcí pro základní školy jsou akce na dopravních hřištích, kde jsou dětem vysvětlována základní pravidla pohybu silnici a v silničním provozu. Zde se obecní policie také účastní různých předváděcích akcí v rámci IZS (integrovaný záchranný systém) s preventivním zaměřením. Je předváděna výstroj, výzbroj a technika, kterou používají strážníci, a dále spolupracuje s PČR při provádění prevence zaměřené na podávání alkoholických nápojů mládeži, kontrolu jízdních kol (krádeže, špatné vybavení, přestupky), dodržování vyhlášky o některých omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, dohled nad sportovními a kulturními akcemi.

Obecní policie v Písku má dokonce i vlastní hesla, kterých se při prevenci kriminality drží:

„Prevence se musí vyplatit!“

„Nejméně nás stojí přestupky a trestné činy, které se nikdy nestanou!“

Důvodem, proč se orientovat na prevenci, je fakt, že represe je velmi neoblíbená forma výchovy společnosti. V každém případě obecní policie, která se věnuje preventivním činnostem v jakékoli oblasti a formě, získává na důvěře u občanů různého věku, a i je jinak chápán její význam a poslání ve společnosti. Důležité je nepodcenit úlohu prevence a tímto způsobem eliminovat delikventní jednání jedinců, získat náklonnost občanů a zároveň popularizovat práci městské policie.

Obecní policie má dále vytvořena sledovaná místa, kde strážníci v průběhu dne sledují vytipované prostory města. Jedná se především o místa s nejvyšším nápadem trestné, přestupkové činnosti a stížnosti občanů. Nedílnou součástí těchto míst je i kontrola, zda se v těchto lokalitách nevyskytují injekční stříkačky.

Bohužel drogy jsou v Písku veliký problém. Osob závislých na drogách přibývá přímo úměrně, jako roste populace Písku.

Obecní policie v průběhu roku pravidelně informuje prostřednictvím internetových stránek obecní policie místního zpravodaje města Písek, tisk, či bulletiny o činnosti a prevenci kriminality v nejrůznějších oblastech. Dále se jedná o poradenskou činnost pro občany prostřednictvím městské policie, kdy se stále více občanů začíná dotazovat na možnosti nejen pomoci, ale i ochrany před protiprávním jednáním.

Ve městě Písku jsou umístěny na vytipovaných frekventovaných místech schránky důvěry, které slouží na připomínky, dotazy a náměty občanů. Dále jsou schránky využívány k odevzdávání dokladů či jiných nalezených věcí. Schránka je pravidelně vybírána strážníky městské policie a na obdržené podněty je okamžitě reagováno.

V roce 1997 byl obecní policií zpracován projekt na vybudování městského kamerového monitorovacího systému, dále jen MKMS, který obsahoval 4 kamery a záznamové zařízení s možností dalšího rozšíření. V roce 1998 rozhodlo, že MKMS bude zřizován postupně a bude plně hrazen z rozpočtu města, případně z dotací. Po kladném vyhodnocení se kamerový systém stal prvořadým a je přínosem v prevenci, ochraně a boji proti kriminalitě.

Smyslem kamerového systému je monitorování veřejného prostranství města Písku, a to zejména při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, vytvoření bezpečných zón pro občany, zvýšení bezpečí osob a majetku, kontrole rizikových míst v denní a noční době, zlepšení bezpečnosti provozu, nenadálých situacích (havárie, živelné pohromy, požáry atd.), a také kontrola činnosti strážníků obecní policie.

Kamerový systém vychází z požadavku města Písek – obecní policie a Policie ČR, na sledování venkovních prostor v zatížených lokalitách města pomocí kamerového systému a přenosu videosignálu z kamer do místa trvalé obsluhy (služebna obecní policie a PČR) s možností plné ovladatelnosti a pořízení záznamu. Kamerový monitorovací systém města Písek má v současné době 22 kamer. Tato technika hodně napomáhá i ve vyloučených lokalitách, kde se město snaží dosáhnout co nejmenší kriminality a ničení veřejného prostranství v majetku města, jako je zeleň, dětská hřiště a výzdoba.

Největší píseckou vyloučenou lokalitou je Portyč. Je to obrovské sídliště, a zároveň je to nejlidnatější část Písku. Jde o to, že tato lokalita, v Písku nazývaná „ghetto“ je velice ohrožena, ať už sociálně, tak po drogové stránce.

Tuto situaci napomáhají vyřešit též asistenti prevence kriminality z řad této společnosti, kde pozvolna dochází na částečnou eliminaci nevhodného chování, zlepšení komunikace mezi komunitou nepřizpůsobivých, přispění k ochraně a bezpečnosti osob na inkriminovaných místech, dohled nad dodržováním vyhlášek města o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, ochranu životního prostředí, čistoty a bezpečnosti na veřejných prostranstvích, a zejména pak vytvoření komunikační cesty mezi nepřizpůsobivými občany včetně drogově závislých na jedné straně a strážníky městské policie na straně druhé.

Dalším zajímavým pomocníkem byla stanovená funkce osoby Domovník. Jejím úkolem je neustále monitorovat chod na tomto sídlišti, komunikovat s lidmi zde žijícími. Navštěvuje společné prostory v těchto domech, kontroluje kočárkárny, sklepy, upozorňuje občany na noční klid, nepořádek v okolí této lokality. Spolupracuje s asistenty prevence a samozřejmě se strážníky Obecní policie Písek.

Obr. 5: Městský kamerový systém města Písek ³⁵

³⁵ Zdroj: osobní materiály autora

6. MĚSTO VIMPERK

Šumavské město Vimperk se nachází 25 km od Strakonice jihozápadním směrem. Počet obyvatel se pohybuje kolem 7400 a rozloha města je kolem 8000 ha.

Město bylo zřejmě vybudováno na obchodní Zlaté stezce, bylo poměrně bohaté a do dnešní doby se zachovala řada pamětihodností, centrum je dnes dokonce označeno městskou památkovou zónou. Zmíním například zámek, který slouží především jako muzeum, a dále kostel Navštívení Panny Marie.³⁶

Stejně jako ve Strakonici však v současné době není město schopno poskytnout dostatek kvalitních pracovních míst, a proto dochází k odlivu obyvatel. Zde navíc úbytku počtu obyvatel napomáhá i to, že se jedná o menší město na okraji hor, což při současném trendu mladé generace není pro jejich život příliš atraktivní.

6.1 Obecní policie Vimperk

Obecní policie Vimperk byla zřízena obecně závaznou vyhláškou³⁷ města v roce 1991 k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti města Vimperk. Každý občan má právo obracet se na její pracovníky, strážníky, se žádostí o pomoc.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku strážníci dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek města Vimperk (nakládání s odpady, parkování motorových vozidel, dodržování nočního klidu, zábor veřejného prostranství, likvidace vraků osobních motorových vozidel, odchyt toulavých psů), přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití. Odhalují přestupky a ukládají za ně pokuty nebo jdou do správního řízení. Upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky.

³⁶ *Vimperk: Oficiální web města* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/>

³⁷ *Obecně závazná vyhláška č. 1/1991, o Městské policii* [online]. 6.1.1991 [cit. 2022-01-31]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/obecne-zavazna-vyhlaska-c-1-1991-o-mestske-policii>

Bezpečná cesta do školy. Tak nazývají ve Vimperku akci na přípravu dětí při ukončení letních prázdnin na cestu do školy. Tato preventivní akce, jež v prvních dnech školního roku seznamuje, ale hlavně oprašuje zapomenuté postřehy z minulého roku. Každý z nás si vzpomene, jak byl po letních prázdninách roz dováděn. A z této poprázdninové nesoustředěnosti navrátit „zpět do reality“ pomáhá právě tato preventivní akce, opravdu velice zajímavá a účinná.

Součástí je i akce na dopravním hřišti, kde jsou žáci opět seznámeni s pohybem na křižovatkách formou řízeného provozu za účasti obecní policie a Policie ČR.

Preventivní přednášky ve školách jsou organizovány v součinnosti s Policií ČR. Tyto akce se dělají pouze dvakrát ročně, a to na začátku a na konci školního roku. Žáci jsou seznamováni s chodem policie a samozřejmě s prevencí. Na tu navazuje informace o drogové problematice, s tím souvisí i sběr použitých injekčních stříkaček a jehel po městě. Obecní policie Vimperk nedělá speciální akce na sběr, ale provádí jej souběžně s kontrolou při obchůzkové činnosti.

V roce 2006 byl spuštěn provoz městského kamerového dohlížecího systému ve Vimperku. Systém tehdy obsahoval 6 kamer, které jsou umístěny na místech vyhodnocených policií a obecní policií jako problémové oblasti s největším počtem trestné, přestupkové a jiné společensky závažné činnosti. V roce 2010 město zakoupilo z rozpočtu obecní policie další dvě kamery. Kamerový systém se díky dotacím z Ministerstva vnitra v rámci prevence kriminality postupně rozrůstá do dalších oblastí města.

Na rozšíření MKDS město Vimperk obdrželo v roce 2012 dotaci a díky tomu byl kamerový systém rozšířen o další tři kamery. Další z dotací bylo rozšíření kamerového systému v roce 2015, to bylo realizováno v ulici Pivovarská, kde se jednalo o pořízení pevných digitálních kamer v celkovém počtu třech kamerových bodů a částečnou obnovu přenosových tras stávajícího kamerového systému. V letech 2016 až 2020 z dalších dotací byl kamerový systém modernizován.

Současný počet instalovaných kamer je 29, kdy se jedná o 23 bodů, z nichž vzniká 38 obrazů. Možná se budeme ptát, proč má Vimperk více kamer než Strakonice a Písek, když má tři krát méně lidí? Až při psaní této bakalářské práce, vyhledávání a schůzkami s preventisty dalších měst zjišťuji, že má největší rozlohu katastru města. Je to dáno i členitostí terénu, jelikož Vimperk je již

součástí Šumavy. A pokud chce mít obecní policie alespoň částečné pokrytí této rozlohy a kontrolu nad svým územím, nic jiného jim nezbyvá.

V neposlední řadě se ve Vimperku daří částečně eliminovat sociálně vyloučené lokality. Kdo Vimperk trochu zná, tak zjistí, že městu se povedlo zbourat obrovský starý dům na výpadovce na hraniční přechod Strážný a přestěhovat jeho obyvatele, z nichž řada z nich patřila v rámci kriminality k problémovějším, do nové zóny. Zde se již snaží mít vše pod kontrolou pomocí kamerového systému. Hodně tomu samozřejmě napomáhá obsazení míst obecní policie a asistentů prevence kriminality, kteří byli vybráni z řad těchto lokalit.

V současnosti má obecní policie Vimperk 12 strážníků a 5 operátorů městského kamerového dohlížecího systému, strážníci a operátoři slouží v nepřetržitém provozu 24 hodin denně. Ve Vimperku pracují dva asistenti prevence kriminality. Jejich náplní práce je dohlížet na bezpečnost hlavně v problematických lokalitách města. To je jejich nejdůležitější úkol. Ve zmiňovaných lokalitách mají asistenti přirozený respekt a dokážou zjednat pořádek, jelikož tato komunita byla též jejich domovem, a proto na těchto místech nemusí zasahovat strážníci nebo policisté.

Ve Vimperku fungují asistenti prevence kriminality již od roku 2013. Činnost asistentů prevence kriminality řídí a koordinuje strážník – mentor z Obecní policie Vimperk dle metodiky ministerstva vnitra. Asistenty občané města poznají podle oděvu s označením "Asistent prevence kriminality". Mohou je potkávat samostatně nebo společně se strážníky v ulicích města při obchůzkách, kdy přispívají k dodržování obecně závazných vyhlášek města, dohlížejí na veřejný pořádek a přispívají k ochraně majetku. Asistenti spolupracují s odbory MěÚ Vimperk, Úřadem práce ČR, Charitou, Policií ČR a v rámci města se školskými zařízeními.

Obr. 6: Městský kamerový systém Vimperka ³⁸

³⁸ Zdroj: osobní materiály autora

7. POROVNÁNÍ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT JEDNOTLIVÝCH MĚST

Ve výše uvedených částech bakalářské práce, jsem se snažil za pomoci preventistů obecní policie z měst Strakonice³⁹, Písek⁴⁰ a Vimperk⁴¹ porovnat sedm preventivních programů, na kterých jsme se společně shodli, dle důležitosti pro daná města. Obecně lze říci, že základní formy prevence se v daných městech výrazně neliší. Sedm vybraných okruhů je pro tyto tři obecní policie shodně základem, na kterém staví. Samozřejmě existují malé rozdíly ve způsobu či rozsahu provádění způsobené finančními možnostmi, rozdílným počtem obyvatel města či počtem strážníků obecní policie. Naopak územní blízkost měst způsobuje, že řeší podobné problémy, navzájem mohou spolupracovat a využívat postupy a systémy, které se osvědčily a osvědčují „u sousedů“. V oblasti prevence je také poměrně těžké přicházet neustále s novými nápady, je to záležitost dlouhodobá, kdy výsledky se projevují zpravidla až za delší časový horizont.

U vzdělávací a osvětové činnosti formou přednášek je zřejmé, že Strakonice a Písek převyšují počtem přednášek město Vimperk, které tyto přednášky provádí pouze dvakrát ročně, kdežto Strakonice a Písek častěji v průběhu celého roku. Souvisí to samozřejmě s rozdílným počtem obyvatel, a tedy i počtem vzdělávacích zařízení ve městech. Např. ve Strakonici jsou základní školy 4, zatímco ve Vimperku jen 2. Konkrétní průběh a forma je pak samozřejmě trochu odlišná, protože ji určuje samotná osoba přednášejícího. Specifikem Strakonice je provádění přednášek ve dvojici preventistů obecní policie a Policie ČR, neboť se mohou doplňovat, přinášet dva trochu odlišné pohledy, a tím udělat přednášku poutavější a přínosnější.

Kontrola přechodů probíhá opět shodně ve všech městech. Zde se opravdu dbá na dohled nad školáky každé ráno, aby bezpečně došli do školy. Podnětný je

³⁹ *Městská policie Strakonice* [online]. Strakonice: MěÚ Strakonice, [2021] [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/>

⁴³ *Městská policie Písek* [online]. Písek: Město Písek, c2020–2021 [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://www.mppisek.cz/>

⁴⁴ *Městská policie Vimperk* [online]. Vimperk: Vimperk Oficiální web, [2021] [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/mestska-police-vimperk/os-1020>

přístup Vimperka, kde je tato činnost nejvýraznější koncem prázdnin, a zejména začátkem školního roku tak, aby bylo ohlédáno krizové období návratu z prázdnin.

Prezentační akce pro školní děti na dopravních hřištích je opět ve všech třech městech vnímána jako obrovský přínos. Zde se děti seznamují s pohybem v provozu na pozemních komunikacích formou křižovatek a značek na dopravním hřišti. Jedno specifikum zde má opět Vimperk. Vzhledem k tomu, že se jedná, dá se říci, již o horské město, není zde přímo ve městě tolik využívána cykloturistika (kopce, nižší přehlednost silnic, méně cyklostezek), ale velice silnou základnu zde mají horská kola. Je tedy třeba děti seznamovat s úskalími a nebezpečími tohoto sportu, ať už ho děti samy provozují nebo se s ním setkají na procházkách v lese apod.

Všechna města seznamují s drogovou problematikou již mladší děti, neboť všude lze sledovat trend snižování věku uživatelů návykových látek, a děti též musí znát možnost nalezení použité injekční stříkačky např. na hřišti a vědět, jak v takovém případě reagovat. Největší problém s drogami má v současné době město Písek. Souvisí to s jeho rychlým rozvojem a tím, že z těchto tří měst se jedná o město relativně nejbohatší. V porovnání se Strakonice a Vimperkem jsou zde například výrazně vyšší platy. Níže uvádím porovnání nalezených injekčních stříkaček ve Strakonici, Písku a Vimperku. Je patrné, že v době pandemie Covid-19, rapidně klesl náklad nálezů tohoto nežádoucího materiálu, aniž by klesly preventivní kontroly.

*Tab. 1: AKCE JEHLA*⁴²

Počet nalezených injekčních stříkaček	Strakonice	Písek	Vimperk
2018	73	91	26
2019	70	116	24
2020	39	69	20
2021	51	79	10

⁴² Zdroj: osobní materiály autora

U porovnání kamerového systému se ukázalo, že jeho rozsah nesouvisí tolik s počtem obyvatel jako spíše s rozlohou a členitostí města. Všechna sledovaná města mají již systém vybudovaný a shodnou se v tom, že dále je třeba nechodit formou kvantity, ale kvality. Města se snaží obnovovat a obměňovat staré kamery za nové, pracovat s modernějšími technologiemi a zbytečně nerozšiřovat stávající systém, neboť jeho obslužnost by pak byla již příliš náročná.

V následující tabulce je uveden přehled získaných dotací využitých na kamerový systém ve sledovaných městech od roku 2002. Je z něj patrné, že objem prostředků souvisí s velikostí města co do počtu obyvatel a pro menší město s velkou rozlohou je tak vybudování funkčního systému záležitostí mnohem náročnější.

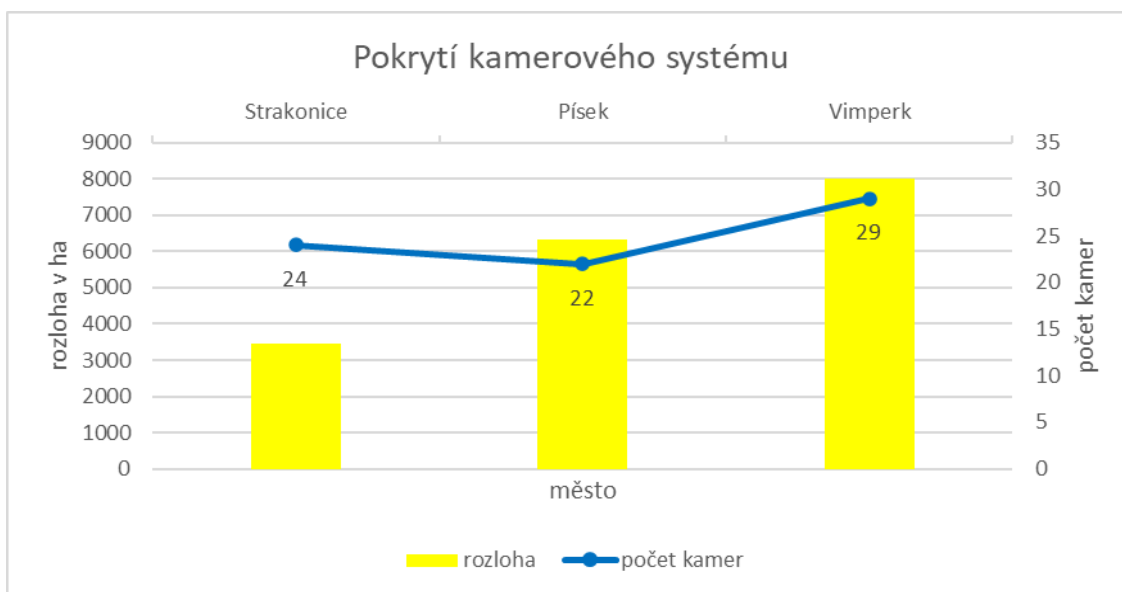
Tab. 2: DOTACE NA ZŘÍZENÍ KAMEROVÉHO SYSTÉMU ⁴³

rok	Strakonice	Písek	Vimperk
2002	-	1 500 000 Kč	-
2003	2 000 000 Kč	-	-
2004	700 000 Kč	300 000 Kč	-
2006	700 000 Kč	-	1 500 000 Kč
2008	-	2 000 000 Kč	-
2012	-	-	400 000 Kč
2015	-	500 000 Kč	400 000 Kč
2016	400 000 Kč	300 000 Kč	300 000 Kč
2017	300 000 Kč	1 000 000 Kč	-
2018	400 000 Kč	1 000 000 Kč	500 000 Kč
2021	400 000 Kč	2 000 000 Kč	-
Celkem	4 900 000 Kč	8 600 000 Kč	3 100 000 Kč

Níže uvedený graf znázorňuje počet kamer v kamerových systémech jednotlivých měst současně s rozlohou daných měst. Vidíme, že zde není přímá souvislost s rozlohou ani počtem obyvatel města a každé město si buduje svůj kamerový systém co do počtu monitorovacích bodů zcela individuálně.

⁴³ Zdroj: osobní materiály autora

Graf 1: POKRYTÍ KAMEROVÉHO SYSTÉMU ⁴⁴

S kamerovým systémem částečně souvisí i sociálně vyloučené lokality. Ve všech městech je snaha je dostatečně monitorovat, aby zde nedocházelo k ničení veřejného majetku a prostranství a strážníci byli schopni reagovat na jakékoli podezřelé chování lidí v těchto lokalitách žijících. Hodně tomu budou nápomocny kamery s automatickým záznamem při pohybu a v budoucnu též kamery s rozpoznáváním obličejů osob.

Posledním bodem je počet strážníků v jednotlivých městech. Zde se nedá přesně stanovit a určit, kolik by jednotlivá města měla mít strážníků či asistentů prevence kriminality. Obecně lze zjednodušit, že čím lidnatější město, tím více strážníků. Ale již na mnou sledovaném vzorku můžeme vidět, že ne vždy to musí platit.

V níže uvedené tabulce je zaznamenáno, kolik mají města strážníků a asistentů na počet obyvatel. Ve Strakonících připadá na jednoho strážníka 934 obyvatel, v Písku 1012 a oproti tomu ve Vimperku pouze 494. Je to dáno jednak tím, že pro funkci obecní policie musí být určitý minimální počet strážníků z hlediska zajištění služeb, zastupitelnosti při nemoci a dovolených apod. V tomto případě je to ale výrazně ovlivněno i tím, že se město Vimperk nachází blízko

⁴⁴ Zdroj: osobní materiály autora

u hranic s Německem, a tím pádem je takovou nárazníkovou zónou pro oblast v tomto regionu Jihočeského kraje, vyskytuje se zde navíc i některá specifická trestná činnost typická právě pro příhraniční oblasti. Město tedy vyhodnotilo, že je pro ně vhodné vynaložit na obecní policii více prostředků, neboť výrazně přispívá k bezpečnějšímu životu ve městě. Shodně města hodnotí velký přínos využívání asistentů prevence kriminality. Zejména je to znát při „obstarávání“ vyloučených lokalit. Malé město Vimperk má stejně jako větší Strakonice i největší Písek dva asistenty prevence kriminality a můžeme se dohadovat, že i díky tomu se tam v poslední době zlepšuje problematika vyloučených lokalit a nepřizpůsobivých obyvatel.

Tab. 2: POČET STRÁŽNÍKŮ A APK ⁴⁵

	Strakonice	Písek	Vimperk
Počet strážníků	24	30	15
Počet asistentů prevence kriminality	2	2	2
Počet obyvatel	22428	30379	7411

⁴⁵ Zdroj: osobní materiály autora

8. DALŠÍ SUBJEKTY ZABÝVAJÍCÍ SE PREVENČÍ KRIMINALITY

Obecní policie Strakonice a Policie ČR spolupracuje s mnoha dalšími subjekty zabývajícími se stejnou problematikou, tj. prevencí kriminality. Podílí se zejména na kontrolách a součinnosti s pomocí na žádost těchto zařízení. Ať už se jedná o státní instituce, nebo neziskové organizace, musím podotknout, že všechny tyto organizace mezi sebou spolupracují.

Policie ČR

- Tato státem zřizovaná instituce spolupracuje s obecní policií na základě koordinační dohody o spolupráci Města Strakonice, kdy si vzájemně systematicky určují kontrolní body a okrsky ve městě.

Úřad práce

- Obecní policie Strakonice plní úkoly v době vyplácení sociálních dávek formou osobní kontroly na Úřadu práce, aby nedocházelo ke konfliktům mezi úředníky vyplácející dávky a žadateli, což se jinak, bohužel, poměrně často stává.

Linka důvěry

- Pracovníci Linky důvěry Strakonice v případě zachycení hovoru ohrožující život nebo zdraví okamžitě informují Policii ČR nebo obecní policii, která je vyslána na místo k prověření nahlášené situace.

Probační a mediační služba

- Při výkonu trestu obecně prospěšných prací provádí obecní policie kontrolu a dozor nad správným plněním úkolů určených vedením Města Strakonice.

Sociální odbor

- V případě domácího násilí či napadání rodinných příslušníků opět spolupracuje obecní policie a napomáhá sociálnímu odboru při odebírání dětí nebo ochranu pracovníků při kontrolách problémových domácností.

Azylový dům

- Jde o zařízení, které poskytuje pomoc v neočekávané životní situaci. Obecní policie společně se zaměstnanci azylového domu pravidelně každý večer provádí namátkovou dechovou kontrolu ubytovaných osob na přítomnost alkoholu. Dále kontrolují dodržování řádu ubytovacího zařízení.

Školská zařízení

- Obecní policie spolu s Policií ČR každodenně kontroluje všechna školská zařízení v době příchodu dětí do škol a namátkovými kontrolami během dne a pohyb lidí u těchto zařízení. Dále celoročně provádí preventivní akce ve školách.
- Ve Strakonících můžeme najít tato školská zařízení:
 - Základní škola F. L. Čelakovského
 - Základní škola Dukelská
 - Základní škola Poděbradova
 - Základní škola Povážská
 - Gymnázium Strakonice
 - Euroškola Strakonice střední odborná škola s.r.o.
 - Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Strakonice
 - Základní umělecká škola Strakonice

ZÁVĚR

V mé bakalářské práci jsem se věnoval problematice prevence kriminality v souvislosti s obecní policií. Snažil jsem se poukázat na pozitivní, ale i negativní prvky, které ovlivňují činnost obecní policie v daných lokalitách, kterými může být proces ovlivněn. Dále byl podán přehled institucí, které se podílí na preventivním prostředí a snaží se chránit společnost před kriminalitou jako takovou a předcházet nežádoucímu chování.

Prioritou práce bylo specifikovat a posléze porovnat nejvýznamnější preventivní akce Obecní policie Strakonice a sousedící Obecní policie Písek a Obecní policie Vimperk. Vycházel jsem z dostupných materiálů poskytnutých jednotlivými obecními policiemi, z rozhovorů s preventisty, ale i ze svých zkušeností – z mé tříleté působnosti u Obecní policie Strakonice.

Strážníci při vykonávání své práce přicházejí do neustálého a přímého kontaktu s veřejností, jsou jí sledováni, a je tedy důležité zaměřovat se na metody i formy prevence.

Lze konstatovat, že základní postupy a formy prevence jsou ve všech sledovaných městech obdobné. Je to dáno tím, že se jedná o jeden kraj a blízká města spolu samozřejmě spolupracují a komunikují, takže pokud se něco osvědčí v jedné lokalitě, je snaha zavést to i v dalších. Samozřejmě je všude snaha věci zlepšovat a vymýšlet nové. Je to dáno zejména neustálým vývojem společnosti, rozšiřováním měst, a tím pádem stále větší potřebou preventivní kontroly.

Jak jsem již uvedl, chod nejen obecních policií se hodně točí kolem finanční stránky, kdy si každá bezpečnostní složka uvědomuje a z dlouhodobého hlediska ví, že je lepší přestupkům a trestným činům předcházet, než je poté řešit a vyšetřovat. Tudíž se vymýšlí nové podpůrné programy a akce snažící se s těmito aspekty co nejlépe bojovat. Samozřejmě jako u jakékoli činnosti spojené s prevencí kriminality se musí bezpečnostní složky spoléhat hlavně na kraj, který poskytuje finance ve formě dotací, například na rozšiřování a obnovu kamerového systému, nábor nových strážníků a na případné rozšíření počtu míst asistentů prevence kriminality. Avšak tato doba, poznamenaná celosvětově pandemií Covidu-19, ubírá na tempu ekonomice, a s tím je bohužel spojené zadlužování všech států, Českou republiku nevyjímaje. Myslím, že v nejbližší době proto

nebude žádná větší dotační částka na rozšiřování uvolněna, a to ani z již zmiňovaných krajů, ani z řádně našponovaných rozpočtů samotných obcí.

Pro dobré fungování obecní policie je ale zapotřebí i ochota jednotlivých strážníků dobře vykonávat svou činnost. K této problematice a snaze o vytvoření kontrolovaného prostředí mezi obecní policií a veřejností také přispívá často zažité vnímání obecní policie. Ne každý má stejný názor na obecní policii. Jde především o část lidí, kteří měli určitou konfrontaci, ať už za přestupek nebo jiný čin. Tento pohled občanů je velmi těžké vymýtit a rozhodně jde o běh na dlouhou trať. Nicméně si myslím, že se obecní policie ubírá správným směrem. Hodně tomu napomáhají asistenti prevence kriminality, jelikož se zaměřují na kontrolu méně přizpůsobivých lidí ve vyloučených lokalitách. Podle mého názoru je Obecní policie Strakonice, Písek a Vimperk žádoucím příkladem, kde je dobře realizována prevence kriminality při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku ve svěřeném teritoriu. Tato skutečnost je dána bezpochyby efektivním vedením, kreativitou a výbornou komunikací uvnitř subjektu, ale také dobrým kolektivem strážníků a jejich přístupem k samotnému výkonu služby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

- MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Themis, 1997. ISBN 80-858-2152-4.
- MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Praha: Police History, 2004. ISBN 80-864-7726-6.
- ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-455-3.
- ŠTEINBACH, Miroslav. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-193-6.
- VEČERKA, Kazimír a kol. *Prevence kriminality v teorii a praxi*. Praha: OPK, odbor prevence kriminality MVČR, 1997
- SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. ISBN 978-80-7556-009-4.
- NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-376-8.
- PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Prevence kriminality: skripta určená studentům veřejnoprávních akademií a vyšších odborných škol a posluchačům rekvalifikačních kurzů bezpečnostně-právního studia*. Praha: Armex, 1999. ISBN 80-862-4403-2.
- KREJČOVÁ, Jaroslava. Preventistky po dlouhé odmlce zpět ve školách, ale... *Zpravodaj města Strakonice*. 2020, **2020**(12), 15.
- ŠKOTKO, Petr. Dětská hřiště prošla kontrolou. Výsledek? Hrůza!. *Strakonický deník*. 2020, **2020**.

Zákonná úprava

- Ústava České republiky: ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Česká národní rada, 1992.
- Listina základních práv a svobod: Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Předsednictvo České národní rady, 1992.
- Zákon č. 553/1991 Sb.: Zákon České národní rady o obecní policii. In: *Sbírka zákonů*. 1991.

- Zákon č. 250/2016 Sb.: Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
In: *Sbírka zákonů*. 2016.
- Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů*. 2000.
- Zákon č. 361/2000 Sb.: Zákon o provozu na pozemních komunikacích (o silničním provozu) Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2000.
- Zákon č. 273/2008 Sb.: Zákon o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2008.
- Zákon č. 455/1991 Sb.: Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
In: *Sbírka zákonů*. ročník 1991.
- Zákon č. 40/2009 Sb.: Trestní zákon. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2009.
- Zákon č. 119/2002 Sb.:
- Zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 13/2021 Sb., Vyhláška č. 418/2008 Sb.: Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2008.
- Vyhláška č. 304/2020 Sb.: Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2020.
- Nařízení vlády č. 397/1992 Sb.: Nařízení vlády České republiky, kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. In: *Sbírka zákonů*. ročník 1992.
- Zákon č. 65/2017 Sb.: Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů*. ročník 2017.

Elektronické zdroje

- *Obecně závazná vyhláška Města Strakonice č. 5/2021 o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství* [online]. [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlasky/ozv_5_2021.pdf
- *Město Strakonice* [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.strakonice.eu/content/poloha>
- *Aktualizovaná vyhláška Města Strakonice: Obecně závazná vyhláška č. 1/2003 o Městské policii* [online]. 26.2.2003 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlasky/ozv_1_2003.pdf
- *Obecně závazná vyhláška Města Strakonice č.7/2016 o nočním klidu* [online]. 14.12.2016 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://www.strakonice.eu/sites/default/files/vyhlasky/ozv_7_2016.pdf

- Už prvňáčci by měli vědět, kde číhá nebezpečí. <http://www.mpstrakonice.cz/> [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/u%C5%BE-prv%C5%88%C3%A1%C4%8Dci-m%C4%9Bli-v%C4%9Bd%C4%9Bt-kde-%C4%8D%C3%ADh%C3%A1-nebezpe%C4%8D%C3%AD>
- Dopravní chaos na hřišti. Byla to bombastická akce!. <http://www.mpstrakonice.cz/> [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/dopravn%C3%AD-chaos-na-h%C5%99i%C5%A1ti-byla-ombastick%C3%A1-akce>
- Letní kampaň asistentů. Najdete lupiče nebo omalovánky?. <http://www.mpstrakonice.cz/> [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/letn%C3%AD-kampa%C5%88-asistent%C5%AF-najdete-lupi%C4%8De-nebo-omalov%C3%A1nky>
- *Město Písek* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.mesto-pisek.cz/>
- *Aktualizovaná vyhláška města Písek: Obecně závazná vyhláška č. 1/2006 o Městské policii* [online]. 1.6.2006 [cit. 2022-01-31]. Dostupné z: https://www.mesto-pisek.cz/assets/File.ashx?id_org=12075&id_dokumenty=43110
- *Vimperk: Oficiální web města* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/>
- *Aktualizovaná vyhláška města Vimperk: Obecně závazná vyhláška č. 1/2004, o Městské policii* [online]. 6.9.2004 [cit. 2022-01-31]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/obecne-zavazna-vyhlaska-c-1-2004-o-mestske-policii/d-6658>
- *Městská policie Strakonice* [online]. Strakonice: MěÚ Strakonice, [2021] [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <http://www.mpstrakonice.cz/>
- *Městská policie Písek* [online]. Písek: Město Písek, c2020–2021 [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://www.mppisek.cz/>
- *Městská policie Vimperk* [online]. Vimperk: Vimperk Oficiální web, [2021] [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/mestska-policie-vimperk/os-1020>

SEZNAM PŘÍLOH

Zprávy o činnosti MP Strakonice v médiích:

- I. Zpravodaj města Strakonice*
- II. Strakonický deník*

PŘÍLOHY

Obr. 7: Zpravodaj města Strakonice ⁴⁶

MP INFORMUJE

Preventistky po dlouhé odmlce zpět ve školách, ale...

Koronavirus silně zasáhl i do práce preventistek státní a městské policie. Řadu besed a akcí pro děti musely v předešlém školním roce zrušit. Úderem prvního září nového školního roku se mezi školáky velmi rády vrátily. A to nejen tradiční akcí Zebra se za tebe nerozhlédně, ale rovnou i do tříd, k těm nejmladším. Bohužel ne na dlouho.

Zní to sice jako klišé, ale vštípit prvňáčkům základní zásady chování při přecházení silnice ve městě není vůbec od věci. Řada z nich preventistkám, Jaromíře Novákové a Jaroslavě Krejčové, řekla, že do školy i ze školy chodí sami. Také řada z nich přiznala, že se jim kolikrát stalo, že vkročili na přechod pro chodce a málem je srazilo auto. Na začátku besedy proto vzniká ve třídě improvizovaná vozovka s přechodem a děti se učí, jak správně přejít a jak reagovat. Nejenže se musí nejdříve podívat doleva, pak doprava a zase doleva, ale že úplně nejlepší je počkat, až jim sám řidič dá najevo, že o nich ví, třeba zablikáním nebo pokynutím ruky, že mohou přecházet. Je pak radost přímo v terénu při hlídání přechodů před školami vidět, jak se malé děti poctivě rozhlížejí a opravdu čekají na řidičovu reakci.

V prvních třídách je beseda o bezpečnosti v provozu doplněna ještě o jednu vážnou situaci, s níž se mohou děti venku setkat. Na závěr besedy, aniž by děti dopředu tušily, o co půjde, sehraje preventistka společně s nimi divadelní skeč – ve třídě pohodí injekční stříkačku a začne se divit, co že to je. Reakce dětí jsou ve skrze povzbudivé. Jen v několika případech chtěly na nalezenou stříkačku sahat a zkoumat ji. Většinou ale po chvíli přijdou s nápadem, že musí informovat paní učitelku. Ta zavolá

O tom, jak správně a bezpečně přecházejí silnici, jsou besedy šité na míru prvňáčkům foto: archiv MP

městskou policii, která injekční stříkačky nalezené ve městě bezpečně likviduje. Preventistky samozřejmě ve třídách zdůrazňují, aby děti na jehly nesahaly, že jedno jediné píchnutí může znamenat vážnou nemoc a velké útrapy. A také aby při takovém objevu nedělaly mrtvé brouky a rozhodně policii informovaly. Může se k němu nachomýtnout opravdu malé dítě, které ještě nechodí do školky, a problém je na světě...

SETKÁNÍ NA ZŠ POVÁŽSKÁ

V pátek 4. září proběhly první dvě besedy letošního školního roku u prvňáčků na ZŠ Povážská. Ti svými vědomostmi opravdu

překvapili, bylo vidět, že v mateřské škole nebo od rodičů základní informace pochytily a zakodovaly si je. V silničním provozu si nemůže být nikdy nikdo ničím jistý. Proto se dětem klade na srdce, že je lepší vyčkat než se zachovat zbrkle.

V podobném duchu se nesl ve středu 23. září i projekt, který si ZŠ Povážská nechala od preventistek ušít na míru. Uskutečnil se na hřišti umístěném na střeše školy, byl cílen na žáky od první do třetí třídy a trval tři hodiny. Počasí se snažilo program nekomplikovat, blesky se po obloze rozběhly našťastí až poté, co děti inkasovaly odměny za zdárné splnění úkolů.

Děti mají tento styl výuky formou hry rády. Spolupracovaly s nadšením a preventistkám se elán téměř osmdesáti školáků podařilo zvládnout. V mezidobí přijeli mezi děti i policejní psodvci, Josef Kubička a Martin Syrový, s dvěma německými ovčáky, z nichž jeden už má na kontě několik policejních zásahů. Druhý zatím „chodí“ do psí školy a prochází výcvikem.

Během října a listopadu se musely všechny naplánované a smlíbené akce ve školách odvolat. Nezbyvá než doufat, že s novým rokem přijde zklidnění a preventistky budou moci pokračovat v besedách na druhém stupni, kde apelují zase na jiný nešvar současnosti, na šikanu, kyberšikanu a zneužívání na internetu.

Jaroslava Krejčová, MP

Policisté a strážníci se vrátili na přechody v blízkosti škol

foto: archiv MP

Zpravodaj města Strakonice

prosinec 2020 15

⁴⁶ KREJČOVÁ, Jaroslava. Preventistky po dlouhé odmlce zpět ve školách, ale... Zpravodaj města Strakonice. 2020, 2020(12), 15.

Dětská hřiště prošla kontrolou. Výsledek? Hrůza!

včera 12:12 (26. května 2020)

/ANKETA/ Každoročně na jaře provádějí asistenti prevence kriminality Jan Sivák a Taťána Kotlárová kontrolu dětských hřišť ve městě. Jde zejména o prověrku pískovišť, jestli se v nich po zimě nenacházejí použité injekční stříkačky po narkomanech.

Kontrola a úklid dětských hřišť a pískovišť ve Strakonících. | Foto: Jaroslava Krejčová, MP Strakonice
V úterý 19. května prošlo kontrolou 21 dětských hřišť. "Jehly se žádné našťestí nenašly, ale bohužel se zjistilo, že ani jedno pískoviště nemůže dětem

poskytnout kýžený efekt. Písek je vlivem suchého počasí ztvrdlý na beton," řekla tisková mluvčí městské policie Jaroslava Krejčová.

V jakém stavu jsou podle vás dětská hřiště nebo pískoviště ve Strakonících? Které je podle vás nejhorší? Pište na petr.skotko@denik.cz, popřípadě zasílejte i fotografie.

Městská policie předala poznatky z dětských hřišť technickým službám, aby zvážily, jestli bude stačit pískoviště prokypřit strojem, přisypat nový písek nebo obsah zcela vyměnit. Ředitel společnosti Ludvík Němejc k tomu uvádí: „Vyjdeme z podnětu od preventistů MP a posoudíme hřiště případ od případu. Podle toho pak bude vypadat další činnost tak, aby byla dětská hřiště na sezónu připravena ke spokojenosti malých návštěvníků“.

Samostatnou kapitolou je nepořádek. Poházené obaly od jídla, pití, odhozené nedopalky od cigaret kolem laviček - na dětských hřištích je přitom zakázáno kouřit a požívat alkohol. Nejhorší situace, dle slov asistentů prevence kriminality, je dlouhodobě na hřišti v Rennerových sadech. Výjimkou nebyly ani střepy od lahve alkoholu.

Ve Strakonících je v současné době přibližně 40 dětských hřišť.

Autor: Petr Škotko

⁴⁷ ŠKOTKO, Petr. Dětská hřiště prošla kontrolou. Výsledek? Hrůza!. *Strakonický deník*. 2020, 2020.